

บทที่ ๔

กระบวนการฝึกอบรมของกรมการปกครอง

กระบวนการฝึกอบรมตามหลักการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย การฝึกอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ (Pre-service-training) การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติหน้าที่ (On The Job Training) การประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม และการจัดให้มีการฝึกอบรมทบทวนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคคลในวงการ ให้สามารถนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานและลดความสูญเสียเปล่าทางการบริหาร เป็นการปรับปรุงหรือพัฒนาทัศนคติของบุคคลในวงการ เพื่อให้สามารถสนองนโยบายขององค์การหรือนำนโยบายขององค์การไปปฏิบัติให้ได้ผลสำเร็จลุล่วงและเป็นผลสำเร็จสูงสุด และเป็นการเตรียมบุคคลสำหรับการเลื่อนขั้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นหรือสับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่เมื่อถึงโอกาสอันสมควร หรือในกรณีที่มีการขยายขององค์การให้ใหญ่ขึ้น อันจะสามารถให้การบริหารองค์การดำเนินการไปได้โดยไม่ติดขัด

สำหรับในบทนี้จะ เป็นการศึกษาถึงกระบวนการฝึกอบรมของกรมการปกครอง โดยมีวิทยาลัยการปกครองเป็นหน่วยงานสำหรับการฝึกอบรมข้าราชการในสังกัด โดยจะพิจารณาจากวิธีการคัดเลือกหรือการสอบคัดเลือก (ถ้ามี) บุคคลเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งภายหลังการฝึกอบรม การประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม และการฝึกทบทวนซึ่งจะได้ศึกษาโดยละเอียดตามลำดับ ดังนี้

๑. วิธีการสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรม

การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับความต้องการและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เป็นกลวิธีที่ซับซ้อนประการหนึ่ง เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีความพร้อม และมีความตั้งใจที่จะฝึกฝนตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ประกอบกับหลักสูตรที่จะใช้อบรมจะต้องเหมาะสมกับชีวิตการทำงานของบุคคลผู้นั้น ในทางที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ การฝึกอบรมที่จัดให้มีขึ้นสำหรับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานจะทำให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความกระตือรือร้น มีกำลังใจ เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานของตน นอกจากนี้การฝึกอบรมที่จัดให้มีขึ้นสำหรับผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การงานจากลักษณะหนึ่งไปอีกลักษณะหนึ่ง เช่น จาก

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ปกครองมาเป็นเจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี จะเป็นการขจัดความตื่นกลัว ความไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานให้หมดไปทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเช่นกัน

การฝึกอบรมข้าราชการของกรมการปกครองจัดดำเนินการโดยวิทยาลัยการปกครอง ได้จัดให้มีการฝึกอบรมก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทั้งในกรณีบรรจุใหม่ เลื่อนระดับ หรือ เปลี่ยนสาย ความชำนาญงาน โดยแบ่งหน่วยงานฝึกอบรมของวิทยาลัยการปกครองออกเป็น โรงเรียนนักปกครอง ระดับสูง โรงเรียนนายอำเภอ โรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง และโรงเรียนข้าราชการส่วน ท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมในแต่ละระดับ โดยเน้นหนักไปในด้านเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติงาน การจัดการ จัดวิทยาในการบริหารงาน ภาวะผู้นำ ภาวะสร้างสรรค์ (Creativity) ศิลปะการเกลี้ยกล่อม (Persuasion) และการวินิจฉัย สั่งการ (Decision making) ฉะนั้น เพื่อให้การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ต่าง ๆ ของกรมการปกครองโดยวิทยาลัยการปกครองซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการให้การ ฝึกอบรม เป็นไปอย่างเหมาะสม กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองจึงได้วางหลักเกณฑ์ให้มี การคัดเลือกหรือการสอบคัดเลือกโดยวิธีพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมตามตำแหน่ง ต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ วิธีการสอบคัดเลือก แต่เดิมกรมการปกครองได้ใช้วิธีการคัดเลือกข้าราชการ เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง โรงเรียนนายอำเภอ และโรงเรียน ข้าราชการฝ่ายปกครอง (หลักสูตรปลัดอำเภอ) โดยวิธีพิจารณาคุณสมบัติแต่เพียงวิธีเดียว แต่ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ กรมการปกครองได้ใช้วิธีการสอบคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนาย - อำเภอ โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าสอบคัดเลือกไว้ รายละเอียดในเรื่องนี้จะได้นำมากล่าว ในเรื่องการสอบคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอต่อไป

๑.๒ การคัดเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง โรงเรียนนักปกครอง ระดับสูง เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาระดับสูงแก่นักปกครองระดับสูง เช่น หัวหน้ากอง ปลัด จังหวัด นายอำเภอ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ซึ่งผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับสูงแล้วจะได้รับการแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือตำแหน่งอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้าราชการ ตั้งแต่ระดับ ๗ ขึ้นไป

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวความคิด ความเข้าใจในการบริหารงานระดับสูง การกำหนดนโยบาย การขจัดอุปสรรคที่มีต่อการปกครอง ตลอดจนการพัฒนาทัศนคติให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนนักปกครองระดับสูงไม่ใช่วิธีการสอบคัดเลือกแต่จะใช้วิธีการคัดเลือกจากข้าราชการระดับ ๖ ที่เป็นข้าราชการกรมการปกครอง และจากหน่วยงานอื่นที่ฝากเข้าศึกษาอบรมไม่เกินรุ่นละ ๑๐ คน ซึ่งได้แก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครและข้าราชการจากกรมต่าง ๆ ในกระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และกรมตำรวจ เป็นต้น โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ที่เข้ารับการศึกษาอบรม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์การคัดเลือกไว้ ดังนี้^๑

๑.๒.๑ จะต้องเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย และมีอายุราชการในกระทรวงมหาดไทยติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๑.๒.๒ จะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกขึ้นไป โดยได้รับเงินเดือนตามอัตราดังนี้

ก. อัตราเงินเดือนชั้นเอกอันดับ ๓ ขึ้น ๔,๒๕๐.๐๐ บาท ขึ้นไป สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโทหรือ เทียบ เท่าขึ้นไป (ปี ๒๕๒๐ - ๕,๑๗๕.๐๐ บาท)

ข. อัตราเงินเดือนชั้นเอกอันดับ ๓ ขึ้น ๔,๖๐๐.๐๐ บาท ขึ้นไป สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรีหรือ เทียบ เท่าขึ้นไป (ปี ๒๕๒๐ - ๕,๔๔๕.๐๐ บาท)

ค. อัตราเงินเดือนชั้นเอกอันดับ ๓ ขึ้น ๕,๐๐๐.๐๐ บาท ขึ้นไป สำหรับผู้มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (ปี ๒๕๒๐ - ๖,๑๕๐.๐๐ บาท)

อนึ่ง อัตราเงินเดือนที่ระบุไว้นี้ ให้ปรับเข้าชั้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนใหม่ทุก ๆ ครั้งที่มีการกำหนดอัตราเงินเดือนใหม่

๑.๒.๓ อายุไม่เกิน ๕๕ ปี

๑.๒.๔ มีสุขภาพแข็งแรง โดยมีใบรับรองของนายแพทย์

^๑ กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง วิทยาลัยการปกครอง พ.ศ. ๒๕๑๖ (เอกสารโรเนียว)

๑.๒.๕ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและอธิบดี หรือปลัดกระทรวงแล้วแต่กรณี
รับรองว่าเป็นผู้มีความประพฤติ ความรู้ ความสามารถ และบุคลิกลักษณะเหมาะสมที่จะได้รับการ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการกองหรือตำแหน่ง
ที่เทียบเท่า

๑.๒.๖ ในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๑.๒.๑ และข้อ ๑.๒.๓ แต่เห็นว่า
เป็นผู้ที่มีความเหมาะสมเป็นพิเศษหรือปฏิบัติราชการดีเด่นก็อาจได้รับการพิจารณาผ่อนผันเป็นพิเศษ
เฉพาะราย โดยให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและปลัดกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะกรรมการวิเทศ
สัญพิจารณานุมัติซึ่งประกอบด้วย

๑. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่

- ๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ
- ๑.๒ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ
- ๑.๓ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายวิชาการ) เป็นกรรมการ
- ๑.๔ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (หรือผู้แทน) เป็นกรรมการ
- ๑.๕ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (หรือผู้แทน)

เป็นกรรมการ

๑.๖ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(หรือผู้แทน) เป็นกรรมการ

๑.๗ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (หรือผู้แทน) เป็น
กรรมการ

๑.๘ อธิบดีกรมวิเทศสหการ (หรือผู้แทน) เป็นกรรมการ

๑.๙ อธิบดีกรมการปกครอง เป็นกรรมการ

๑.๑๐ รองอธิบดีกรมการปกครอง (ฝ่ายวิชาการ) เป็นกรรมการ

๑.๑๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เป็นกรรมการ

๑.๑๒ นายกสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

๑.๑๓ อธิการวิทยาลัยการปกครอง เป็นกรรมการ

๑.๑๔ รองอธิการวิทยาลัยการปกครอง เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

- ๒.๑ ดร. ชูบ กาญจนประกร
- ๒.๒ นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
- ๒.๓ นายชลอ ธรรมศิริ
- ๒.๔ ดร. เกษม สุวรรณกุล
- ๒.๕ พลเอกสายหยุด เกิดผล

๑.๒.๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษอาบรมแต่ละรุ่น ประมาณ ๓๐ คน โดยคำนึงถึงความต้องการของหน่วยงานและความเหมาะสมในการดำเนินงานศึกษอาบรม

ตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษอาบรม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นมา มีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ๔ รุ่น จำนวน ๓๓๖ คน

๑.๓ โรงเรียนนายอำเภอ เป็นสถาบันให้การศึกษอาบรมแก่ผู้รักษาการในตำแหน่งนายอำเภอ หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือหัวหน้ากอง หรือในตำแหน่งที่เทียบเท่าเพื่อพัฒนาความคิด ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การบริหาร การปกครอง งานในหน้าที่ของกรมการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อยในการปกครอง การสร้างคุณลักษณะของนักปกครอง การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษอาบรมในโรงเรียนนายอำเภอมีความสำคัญต่อข้าราชการฝ่ายปกครองมาก เพราะผู้สำเร็จการศึกษอาบรมจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือหัวหน้ากอง เท่ากับเป็นการเปลี่ยนแปลงให้เป็นผู้บริหารอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นถ้าการพิจารณาคัดเลือกไม่เป็นไปอย่างถูกต้องยุติธรรม ก็อาจจะทำให้ข้าราชการที่ไม่ผ่านการคัดเลือกเสียขวัญ เสียกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางระเบียบสำหรับคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษอาบรมในโรงเรียนนายอำเภอ^๑ ไว้ดังนี้

- ๑. ผู้มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี อาวุธราชการ ๑๕ ปีขึ้นไป
- ๒. ผู้ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือ เทียบเท่าปริญญาตรีทางกฎหมาย หรือทางการปกครอง อาวุธราชการ ๗ ปีขึ้นไป

^๑ กรมการปกครอง, หนังสือที่ มท. ๐๓๐๗/๒๐๔๗๔ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๑๔



๑. ผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าปริญญาโททางกฎหมาย หรือทางการปกครอง
อายุราชการ ๔ ปีขึ้นไป

๔. ผู้ที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าปริญญาเอกทางกฎหมาย หรือทางการปกครอง
อายุราชการ ๒ ปีขึ้นไป

๕. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๒,๕๕๐.๐๐ บาท ขึ้นไป

อนึ่ง สำหรับคุณสมบัติตามข้อ ๕ กระทรวงมหาดไทยได้มีระเบียบใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖
กำหนดว่า "ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๓,๐๐๐.๐๐ บาทขึ้นไป"

การพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ นอก
จากจะต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว จะต้องพิจารณารวมตลอดถึง ความประพฤติ ความรู้ ความสามารถ
ประกอบด้วย โดยผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและอธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้รับรอง ยกเว้นผู้ที่
ปฏิบัติงานดีเด่นหรือมีความเหมาะสมเป็นพิเศษสมควรได้รับการศึกษาพัฒนาตนเองก่อนอายุราชการจาก
๑๔ ปี ๗ ปี ๔ ปี แล้วแต่กรณีตามสมควรที่ทำได้ โดยให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเสนออธิบดีกรม
การปกครองเพื่อพิจารณาอนุมัติ

การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ กรมการ
ปกครองจะเป็นผู้ดำเนินการ เช่น ใน พ.ศ. ๒๕๑๔ กรมการปกครองได้แต่งตั้งกรมการ ๒ ขึ้น
คือ

๑. อธิบดีกรมการปกครอง
๒. รองอธิบดีกรมการปกครองทั้ง ๓ นาย
๓. ผู้อำนวยการกองอัตราค่าจ้างและส่งเสริมสมรรถภาพ และ
๔. ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม^๓

^๑ กระทรวงมหาดไทย, "ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการฝึกอบรมผู้ที่จะ
ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖" ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

^๒ กรมการปกครอง, คำสั่งที่ ๔๓/๒๕๑๓ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ (ก่อนจัด
ตั้งวิทยาลัยการปกครอง)

^๓ ได้เปลี่ยนเป็น "อธิการวิทยาลัยการปกครอง" พ.ศ. ๒๕๑๖

ทำการศึกษาเพื่อเลือกข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรในการศึกษา
คัดเลือก คือ คณะกรรมการได้พิจารณาถึงความรู้ความสามารถและความประพฤติ โดยเอาคนที่มีความ
ความขยันขันแข็ง มีอุตสาหกรรม มีผลงานดีเด่น โดยคณะกรรมการไม่ได้คำนึงถึงคุณวุฒิซึ่งสำเร็จ
ชั้นปริญญาตรี โท ในประเทศหรือต่างประเทศมากนัก แต่จะพิจารณาในด้านความรู้ ความสามารถ
ความประพฤติ และความอุตสาหกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นสำคัญ *

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๖ คณะกรรมาธิการสองได้แต่งตั้งกรรมการประกอบด้วย^๒

๑. อธิบดีกรมการปกครอง
๒. รองอธิบดีกรมการปกครอง ทั้ง ๓ นาย
๓. อธิการวิทยาลัยการปกครอง
๔. รองอธิการวิทยาลัยการปกครอง
๕. ผู้อำนวยการกองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพ กรมการปกครองทำการ

ศึกษาคัดเลือก โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้^๓

๑. ข้าราชการที่ได้รับการเลื่อนขั้นเป็นชั้นเอกแล้วแต่ยังไม่เคยผ่านเข้ารับการ
ศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอมาก่อน
๒. ข้าราชการชั้นโทที่สอบเลื่อนขั้นเป็นข้าราชการชั้นเอกได้ อยู่ในระหว่าง
การรอเลื่อนขั้นเรียงตามลำดับที่สอบได้ และยังไม่เคยผ่านเข้ารับการศึกษอบรมในโรงเรียนนาย
อำเภอมาก่อน

นอกจากนี้ยังมีข้าราชการระดับ ๖ จากหน่วยงานอื่นฝากเข้ารับการศึกษ
อบรมในโรงเรียนนายอำเภอด้วย รุ้ละไม่เกิน ๑๐ คน ได้แก่ ข้าราชการสำนักงานกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

* กรมการปกครอง, หนังสือที่ มท. ๑๓๐๗/๒๐๔๗๔ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๔
เรื่อง "การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ วันที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๑๔"

^๒ กรมการปกครอง, คำสั่งที่ ๑๕๗/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๖
เรื่อง "การแต่งตั้งกรรมการคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ วันที่ ๑๐"

^๓ Ibid ; ตามมติประชุม เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ข้าราชการจากกรมต่าง ๆ ในกระทรวงมหาดไทย และ เคยมีนักศึกษาจากประเทศลาวก่อน เปลี่ยน
การปกครองประเทศ ใน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาฝากเรียนด้วย

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ กรมการปกครองได้ใช้วิธีการสอบคัดเลือกข้าราชการเพื่อ
เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอแทนการคัดเลือก โดยผู้เข้าสอบคัดเลือกจะต้องมีคุณสมบัติ
ดังนี้ ^๑

๑. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบ

ผู้สมัครสอบจะต้องเป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครอง สำนักงานเลขา
นุกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกรมการพัฒนาชุมชน และต้องมีคุณสมบัติตาม
ข้อ ก. หรือ ข้อ ข. อย่างใดอย่างหนึ่ง

ก. เป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครอง สำนักงานเลขา
นุกรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และต้องมีคุณสมบัติในวันสมัครสอบดังนี้

๑. ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๔ หรือที่ ก.พ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อย
กว่า ๒ ปี หรือได้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๔ หรือที่ ก.พ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี
และ

๒. ต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานการปกครองหรืองานในตำแหน่งเจ้า
หน้าที่ปกครอง หรือนักวิชาการปกครอง หรือนุเคราะห์ หรือนิติกร หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
หรือเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม หรือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี หรือเจ้าหน้าที่งานร้องทุกข์ หรือเจ้าหน้าที่
ทะเบียนวิชาชีพ หรือเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

สำหรับการปฏิบัติราชการดังกล่าว หมายถึงที่ได้ปฏิบัติในตำแหน่งเฉพาะ
ของส่วนราชการที่ให้ข้าราชการสมัครสอบได้เท่านั้น และ

๓. ต้องได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้น ๓,๐๓๐.๐๐ บาท

ข. เป็นข้าราชการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน และต้องมีคุณสมบัติในวัน
สมัครสอบดังนี้

^๑ ประกาศกรมการปกครอง, เรื่อง "รับสมัครสอบคัดเลือกข้าราชการเพื่อเข้ารับการ
ฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๑ "

๑. ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๕ หรือเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๔

และ

๒. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๓ ข้อ (๒)

หรือ ข้อ (๓) (เป็นผู้ได้รับปริญญาตรี หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางการปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ กฎหมาย หรือได้รับปริญญาโท หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางการปกครอง หรือรัฐประศาสนศาสตร์)

และ

๓. ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๕ หรือที่ ก.พ. ^{/เท่า}เทียบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือได้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๔ หรือที่ ก.พ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี และ

๔. ต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานปกครอง หรืองานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และ

๕. ต้องได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้น ๓,๐๓๐.๐๐ บาท

๒. หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก มีดังนี้

ก. ภาคความรู้ ความสามารถทั่วไป

ทดสอบความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป และความคิดริเริ่มในการกำหนดและปรับปรุงนโยบายแผนงาน ระบบงานราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงราชการบริหารของกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง จังหวัดหรืออำเภอและอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งนายอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๖) โดยวิธีสอบข้อเขียน

ข. ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ทดสอบความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และความคิดริเริ่ม ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในตำแหน่งนายอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๖) โดยวิธีสอบข้อเขียน

ค. ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง

ดำเนินการสอบสัมภาษณ์ประกอบการประเมินบุคคลตามแบบที่กำหนด

ผู้ที่สอบได้จะต้อง

ก. ได้คะแนนแต่ละภาคที่สอบได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบและ

ข. ได้คะแนนรวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ

๑.๔ โรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง เป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมแก่ข้าราชการฝ่ายปกครองเฉพาะตำแหน่ง เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องการความชำนาญเฉพาะอย่าง แบ่งออกเป็น ๓ หลักสูตร ได้แก่

๑.๔.๑ หลักสูตรผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น

๑.๔.๒ หลักสูตรปลัดอำเภอ

๑.๔.๓ หลักสูตรการคลังสำหรับเสมียนตราอำเภอ เสมียนตราจังหวัด เจ้าหน้าที่การบัญชีและพัสดุ

ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะหลักสูตรปลัดอำเภอเท่านั้น กล่าวคือ การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรดังกล่าว ใช้วิธีคัดเลือกจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๓) อยู่แล้วตามลำดับที่ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งจากบัญชีที่สอบแข่งขันเข้าบรรจุในครั้งแรก โดยในปีแรกที่ได้รับการบรรจุเข้าดำรงตำแหน่งกรมการปกครองโดยวิทยาลัยการปกครองจะจัดให้มีการปฐมนิเทศน์ผู้สอบได้ทุกคน โดยใช้ระยะเวลาปฐมนิเทศน์ ๓ วัน เพื่อให้ทราบว่างานในด้านการปกครอง และงานในหน้าที่ของปลัดอำเภอมีอะไรบ้าง

ปีต่อมากรมการปกครองโดยกองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพจะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนปลัดอำเภอ โดยยกเว้นไม่เรียกผู้ที่ได้รับการบรรจุให้ดำรงตำแหน่งเฉพาะอย่างแล้ว เช่น ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมการปกครอง ปลัดอำเภอที่ดำรงตำแหน่งรองผู้บังคับกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนของอำเภอ ปลัดอำเภอที่คุมกำลั้ง อส. ปลัดอำเภอที่ทำงานในโครงการแยกผู้สุจริตออกจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เป็นต้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๓) จะได้เข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรปลัดอำเภอทุกคน ทั้งนี้เพราะในบางครั้งผู้ที่ได้รับการบรรจุให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๓) ในอำเภอเดียวกันหลายคน ถ้าจะต้องเข้ามารับการศึกษาอบรมพร้อม ๆ กัน อาจจะทำให้การดำเนินงานในอำเภอนั้น ๆ ชัดข้องเพราะขาดผู้ปฏิบัติงาน ในกรณีนี้กองอัตรากำลังจะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกการเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครองไม่มีผลต่อการบรรจุและแต่งตั้งอย่างไร

อย่างไรก็ดี อาจกล่าวได้ว่าการคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง โรงเรียนนายอำเภอแต่เดิมและโรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง

ยังคงขึ้นอยู่กับ การพิจารณาจากคณะกรรมการซึ่งจะต้องพิจารณาจากสมมุติฐานที่เป็นประวัติ จากความคิดเห็น หรือคำรับรองของผู้บังคับบัญชาของผู้ที่จะได้รับการพิจารณาเสนอขึ้นมา ซึ่งอาจมีข้อบกพร่องอันเนื่องมาจากความลำเอียง หรือปัญหาส่วนตัวได้ เป็นช่อง^{ทาง}การนำมาซึ่งระบบอุปถัมภ์ (Spoiled System) ฉะนั้นถ้าหากจะมีกระบวนการพิจารณาอย่างอื่นนำมาใช้ประกอบด้วย เช่น แบบประเมินผลประจำปีของข้าราชการ และการสัมภาษณ์ตัวบุคคล เป็นต้น ก็น่าจะทำให้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นลดน้อยลง การพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเข้าศึกษาอบรมในปีต่อ ๆ ไปก็น่าจะเหมาะสมยุติธรรมยิ่งขึ้น และถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้โรงเรียนนายอำเภอจะได้ใช้วิธีการสอบคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนแทนการคัดเลือกแล้วก็ตาม แต่ยังคงอาจจะมีปัญหาในเรื่องการกำหนดหลักสูตร ขอบเขตวิชาและหนังสือที่ใช้ในการสอบคัดเลือก

๒. วิธีการศึกษาอบรม วิธีการศึกษาอบรม เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่ง เพราะถ้ามีวิธีการศึกษาอบรมที่ถูกต้องเหมาะสมกับวิชาการที่จะใช้ ก็จะทำให้การศึกษาอบรมได้ผล สมตามความมุ่งหมายในการที่จะเสริมสร้าง หรือพัฒนาตัวบุคคลให้ดีขึ้น วิธีการศึกษาอบรมที่กรมการปกครองโดยวิทยาลัยการปกครองนำมาใช้ในการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาข้าราชการกรมการปกครอง แบ่งออกได้ดังนี้ ^๑

๒.๑ หลักสูตรโรงเรียนนักปกครองระดับสูง ได้แบ่งออกเป็น ๗ ชั้นตอน ดังนี้

๒.๑.๑ วิธีการบรรยาย โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่าง ๆ มาเป็นผู้บรรยาย และตอบข้อซักถาม

๒.๑.๒ การนำอภิปราย จัดผู้เข้ารับการศึกษารวมออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่ม ได้รับการมอบหมายให้ไปค้นคว้าวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมจำเป็นแก่การปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้มีการซักถามและนำอภิปรายหน้าชั้นบรรยาย แต่ละกลุ่มจะจัดให้มีวิทยากรของวิทยาลัยการปกครองทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในด้านการค้นคว้าหาตำราเพิ่มเติม การจัดพิมพ์และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้

๒.๑.๓ การใช้เทคนิคในการฝึกอบรมแบบต่าง ๆ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การศึกษาเฉพาะกรณี ฯลฯ

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, วิธีการศึกษาอบรมโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.)

๒.๑.๔ การอ่านเอกสารประกอบบทเรียน

๒.๑.๕ การวิจารณ์หนังสือประกอบบทเรียน โดยโรงเรียนกำหนด หรือให้เลือก หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญทางการบริหารและการปกครอง ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และ ทำรายงานวิจารณ์เสนอต่อโรงเรียนด้วย

๒.๑.๖ การทำเอกสารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยให้นักศึกษา แต่ละบุคคล เลือกทำในเรื่องที่ตนถนัดและอยู่ในวงการศึกษาของโรงเรียนคนละหนึ่งเรื่อง บรรจุ ข้อความไม่เกิน ๑๕ หน้ากระดาษพิมพ์ตามแบบที่โรงเรียนกำหนด และให้มีการสรุปเอกสารวิจัย เสนอต่อชั้น โดยโรงเรียนอาจจะมีการทดสอบความรู้ความสามารถ ความเข้าใจและความคิดเห็น เกี่ยวกับเอกสารนั้นด้วย

๒.๑.๗ การดูกิจการ โรงเรียนจะได้จัดให้นักศึกษาไปดูกิจการทั้งในและนอก ประเทศที่มีความสำคัญต่อการปกครองและการพัฒนาประเทศ เพื่อทราบสถานการณ์ และสังเกตผล ปฏิบัติตามกำหนดการของรัฐบาล ตลอดจนทราบบทบาทของหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และประเมินค่าอันจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาบทเรียนต่าง ๆ

๒.๒ หลักสูตรโรงเรียนนายอำเภอ ได้แบ่งออกเป็น ๗ ขั้นตอน ดังนี้^๑

๒.๒.๑ การบรรยาย

๒.๒.๒ การนำอภิปราย

๒.๒.๓ การใช้เทคนิคการฝึกอบรมต่าง ๆ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำแบบฝึกหัด การศึกษาเฉพาะกรณี การทดลองปฏิบัติ การประชุมปฏิบัติ ฯลฯ

๒.๒.๔ การอ่านเอกสารประกอบบทเรียน

๒.๒.๕ การวิจารณ์หนังสือประกอบบทเรียน หรือการเขียนรายงานตามที่ได้มอบหมายให้ศึกษาค้นคว้า

๒.๒.๖ การศึกษาภูมิประเทศและดูกิจการหน่วยราชการ เพื่อนำมาสรุปวิเคราะห์ และประเมินค่า จัดทำรายงานต่อชั้นเรียน

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, วิธีการศึกษาอบรมโรงเรียนนายอำเภอ (นอ.) ปีการศึกษา

๒.๒.๗ การทำคู่มือปฏิบัติงานอำเภอ

๒.๓ หลักสูตรการฝึกอบรมปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๓) ได้แบ่งออกเป็น

๖ ขั้นตอน ดังนี้^๑

๒.๓.๑ การบรรยาย

๒.๓.๒ การนำอภิปราย

๒.๓.๓ การใช้เทคนิคในการฝึกอบรมแบบต่าง ๆ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การศึกษาเฉพาะกรณี ฯลฯ

๒.๓.๔ การอ่านเอกสารประกอบบทเรียน

๒.๓.๕ การดูกิจการ จะจัดให้นักศึกษาไปศึกษาดูงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๖ การฝึกปฏิบัติ

จากวิธีการศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าวิธีการที่ใช้เป็นหลัก คือ การบรรยาย ซึ่งวิธีการบรรยายนี้อาจจะเกิดปัญหาได้ เช่น การบรรยายมีวงกว้างเกินความต้องการที่จะทราบเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือผู้บรรยายบางท่านมีเวลาในการค้นคว้าเตรียมมาก-น้อยเพียงพอที่จะถ่ายทอดความรู้ได้หรือไม่ หรือผู้บรรยายบางท่านอาจจะมีความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอดซึ่งในการนี้ผู้วางหลักสูตรเข้าใจและมีความสามารถแค่ไหนในการที่จะดึงผู้บรรยายให้เข้าสู่จุดที่ต้องการได้ หรือการศึกษาดูงานนอกสถานที่เหมาะสมถูกต้องมากน้อยแค่ไหน ผู้ไปศึกษาดูงานจะสามารถนำไปปรับใช้ในเขตท้องที่ที่ตนรับผิดชอบได้เพียงใด

๓. หลักสูตรการฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นหัวใจสำคัญของการฝึกอบรม

เพราะการฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มพูนทัศนคติของข้าราชการให้มีความเข้าใจงานในหน้าที่อย่างชัดเจน การศึกษาอบรมที่ตรงกันกับงานจะช่วยให้ข้าราชการมีความเข้าใจในงานที่ทำมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นก่อนที่จะศึกษาถึงหลักสูตรการฝึกอบรมควรจะได้มีการพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของข้าราชการทั้ง ๓ ระดับก่อน เพื่อจะได้ทราบว่าวิธีการและวิชาการต่าง ๆ เหมาะสมและถูกต้องแค่ไหน เพียงใด ในการที่จะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความรู้และความสามารถ

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, วิธีการศึกษาอบรมโรงเรียนปลัดอำเภอ ปีการศึกษา ๒๕๒๑

๓.๑ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือที่แต่เดิมเรียกว่า "เจ้าเมือง" เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในด้านการบริหารและการปกครองของแต่ละจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดมีฐานะเป็นทั้งประมุขของข้าราชการและของประชาชนภายในจังหวัด ปกครองดูแลให้ราษฎรภายในจังหวัดของตนอยู่ดีกินดี มีความร่มเย็นเป็นสุขและเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการบริหารราชการทุกกระทรวงทบวงกรมที่สังกัดส่วนภูมิภาคอีกด้วย

การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ย่อมต้องมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการซึ่งได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นผู้นำ และอำนาจปกครองบังคับบัญชา

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

๓.๑.๑ หน้าที่ จะต้องสนองนโยบายของรัฐบาล ของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ

ก. นโยบายของรัฐบาล จะต้องปฏิบัติงานสนองนโยบายของรัฐบาล
ในเรื่อง

- การตัดไม้ทำลายป่า
- ยาเสพติด
- ขจัดคอร์รัปชัน
- ขจัดหนี้สินของชาวนาชาวไร่
- สร้างความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ขจัดปัญหาความยากจนของชาวนา ชาวไร่ และส่งเสริมการ

เกษตร

- พัฒนาเมืองและชนบท ฯลฯ

ข. นโยบายของกระทรวงมหาดไทย จะต้องปฏิบัติงานสนองนโยบาย
ของกระทรวงมหาดไทย ในเรื่อง

- การตัดไม้ทำลายป่า
- ปราบปรามยาเสพติด
- ขจัดคอร์รัปชัน
- พัฒนาและแก้ไขภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากฝนแล้ง

- ลดภาระหนี้สินชาวนา ชาวไร่
- ดำเนินการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรม
- รักษาความสงบเรียบร้อย
- เพิ่มผลผลิตทางเกษตร
- ลดช่องว่างความรวยความจน แก้ไขความไม่เป็นธรรมในสังคม
- จัดอุตสาหกรรมขนาดเล็กให้แพร่หลายในชนบท
- แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ฯลฯ

นโยบายเน้นหนัก

- เสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
 - รักษาไว้ซึ่งความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
- ตลอดจนสร้างความสามัคคีในชาติให้เกิดขึ้น โดยยึดประชาชนเป็นพื้นฐาน
- กำหนดมาตรการเสริมสร้างและยกระดับจิตใจของประชาชนให้มีความสามัคคี ชยัน ประหยัด และสามารถช่วยเหลือตนเองได้
 - ขจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ กระทรวงมหาดไทยให้หมดสิ้นไป ทั้งจะถือประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญและจะมีให้ครอบครัวเข้ามายุ่งเกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ
- ค. นโยบายกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ ในฐานะที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจปกครอง บังคับบัญชา และเป็นตัวแทนของส่วนราชการต่าง ๆ ในส่วนกลางที่ปฏิบัติราชการอยู่ในจังหวัด

๓.๑.๒ อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

- ก. ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้ระบุอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ดังนี้
- บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการตามที่คณะรัฐมนตรี สำนักคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวงกรมมอบหมาย
- บริหารราชการตามคำแนะนำชี้แจงของผู้ตรวจราชการในเมื่อ

ไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบแบบแผน คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ สำนักคณะกรรมการ
กระทรวง ทบวงกรม

- ควบคุมดูแลราชการแผ่นดินชั้นเป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาล
ซึ่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐบาลในจังหวัดนั้นปฏิบัติงานอยู่ ในการนี้ให้มีอำนาจและหน้าที่ตรวจ
แนะนำ ชี้แจง และสั่งให้เจ้าหน้าที่ในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ
แบบแผน คำสั่ง และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ สำนักคณะกรรมการ ทบวงกรม

- ควบคุมดูแลราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้นตามกฎหมาย

ข. ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดมีอำนาจดังนี้ *

- บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

- บริหารราชการตามที่คณะกรรมการ สำนักคณะกรรมการ ทบวงกรมมอบหมาย

หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

- บริหารราชการตามคำแนะนำและชี้แจงของผู้ตรวจราชการ ใน

เมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงทบวงกรม หรือมติของคณะกรรมการหรือ
การสั่งการของนายกรัฐมนตรี

- ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด
นั้น และอยู่ในการบังคับบัญชาและรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการนี้ให้มีอำนาจตรวจตรา
แนะนำชี้แจง หรือสั่งให้ข้าราชการในจังหวัดนั้นปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อ
บังคับของกระทรวงทบวงกรม หรือมติของคณะกรรมการ หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี ยับยั้ง
การกระทำใด ๆ ของข้าราชการในจังหวัดที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของกระทรวง ทบวง
กรม มติของคณะกรรมการ หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีไว้ชั่วคราว แล้วรายงานกระทรวง
ทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง

* "ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘" ข้อ ๕๓

- ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย
- กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

กิจ ในการนี้ให้มีอำนาจทำรายงานหรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การของ รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด องค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

- บรรจุแต่งตั้งให้บำเหน็จและลงโทษข้าราชการส่วนภูมิภาคใน จังหวัดตามกฎหมายและตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมาย

๓.๒ อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ ในบรรดาข้าราชการของกระทรวงทบวง กรมต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด และอำเภอ ซึ่งมีหน้าที่นำนโยบายของรัฐบาลหรือฝ่ายการ เมืองไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ (Policy Implementation) นั้น พนักงานฝ่าย ปกครองระดับรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้แก่นายอำเภอ นับได้ว่าเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะพนักงานฝ่ายปกครองมีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนในเขตความรับผิดชอบของตน

๓.๒.๑ หน้าที่ เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะต้องทำงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง และกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ

ก. นโยบายของรัฐบาล เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด

ข. นโยบายของกระทรวงมหาดไทย เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการ

จังหวัด

ค. นโยบายทั่วไปของกรมการปกครอง

- รักษาความมั่นคง และความเรียบร้อย
- ส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน
- การพัฒนาความเจริญทางสังคม
- การพัฒนาการเมืองและการปกครองส่วนภูมิภาค
- การพัฒนาและส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

นโยบายเน้นหนัก ที่แตกต่างไปจากหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ

- ปรับปรุงสภาพตำบลให้เป็นหน่วยงานที่เข้มแข็งและคล่องตัวที่สุด

ให้มีบทบาทสำคัญในการเร่งรัดพัฒนา สามารถนำบริการของรัฐและเอกชนไปดำเนินการเพื่อสนอง

ความต้องการพื้นฐานของประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล สภาตำบล เป็นโรงเรียนฝึกประชาธิปไตย
ขั้นต้นสำหรับราษฎรในหมู่บ้าน ตำบล มีการดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ

- ปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงานของสภาตำบลให้มีแผนพัฒนาตำบล ซึ่งจะรวมโครงการของทุกกระทรวง ทบวงกรม ที่จะลงไปสู่ตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- กำหนดเป้าหมายความต้องการขั้นพื้นฐานของราษฎรให้แน่ชัดในแต่ละปี ให้มีการเพิ่มความต้องการขั้นพื้นฐานของราษฎรเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี จนกว่าความต้องการขั้นพื้นฐานเหล่านี้จะค่อยครบถ้วนตามเป้าหมาย โดยจะเน้นในเรื่องการอยู่ดีกินดี การส่งเสริมอาชีพ การจัดหาน้ำบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร การตัดถนนเข้าสู่หมู่บ้าน ตำบล การไฟฟ้า การศึกษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบเรียบร้อยและการสาธารณสุขเบื้องต้น
- เสริมสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยในตำบล หมู่บ้าน ให้ฝังรากลึกควบคู่ไปกับการพัฒนาโดยนำวิธีการประชาธิปไตยในทางปฏิบัติจริง ๆ มาใช้ และปรับปรุงโครงการพัฒนาผลเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง
- ปรับปรุงการบริหารงานในระดับอำเภอให้มีขีดความสามารถสูงพอที่จะให้ความช่วยเหลือโครงการพัฒนาตำบล หมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ อำนาจหน้าที่ของปลัดอำเภอ ไม่มีกฎหมายหรือคำสั่งการใด ๆ ที่ระบุอำนาจหน้าที่ของปลัดอำเภอไว้เลย เนื่องจากปลัดอำเภอต้องปฏิบัติงานในนามของนายอำเภอ เท่าที่ได้รับมอบหมายให้เท่านั้น ซึ่งจะศึกษางานในหน้าที่ของนายอำเภอที่ได้มอบหมายให้ปลัดอำเภอทำการแทนได้จากหนังสือคำสั่งของกรมการปกครองที่ได้เรียนไปถึงผู้ว่าราชการทุกจังหวัด เรื่องการแบ่งหน้าที่การงานของที่ทำกรปกครองอำเภอและกิ่งอำเภอ ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอจัดแบ่งงานของที่ทำกรปกครองอำเภอและกิ่งอำเภอออกเป็น ๔ งาน ดังต่อไปนี้^๑

๑. งานปกครอง
๒. งานทะเบียน
๓. งานบัตรประจำตัวประชาชน

^๑ กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย เรื่องการแบ่งหน้าที่การงานของที่ทำกรปกครองอำเภอและกิ่งอำเภอ ที่ มท. ๐๓๐๗/ว.๓๕๙๗๐ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๑ (เอกสารโรเนียว) หน้า ๑-๖

๔. งานธุรการ
๕. งานเสมียนตรา
๖. งานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
๗. งานป้องกันและรักษาความสงบ
๘. งานส่งเสริมการปกครอง

หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละงาน มีดังต่อไปนี้

๑. งานปกครอง โดยปกติให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอผู้มีอาวุโสหรือปลัดอำเภอผู้ที่นายอำเภอเห็นสมควรคนหนึ่ง มีหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองท้องที่ การบริหารงานปกครอง การสืบสวนสอบสวน รวมถึงงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย คือ งานด้านบุคลากร และงานอื่นๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย
๒. งานทะเบียน ให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอหรือผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอคนหนึ่ง มีหน้าที่เกี่ยวกับงานทะเบียนต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง รวมถึงงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย
๓. งานบัตรประจำตัวประชาชน ให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอคนหนึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนทั้งหมดที่ต้องปฏิบัติจัดทำตาม พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ และงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย
๔. งานเสมียนตรา ให้อยู่ในความรับผิดชอบของเสมียนตราอำเภอคนหนึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการเงิน การบัญชี พัสดุ สถานที่ และงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย
๕. งานธุรการ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอคนหนึ่ง มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ งานสารบรรณ และงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย
๖. งานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอคนหนึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุงและพัฒนาท้องที่ การบูรณะท้องที่ การส่งเสริมอาชีพ และความเป็นอยู่ของประชาชน การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และการวางแผนดำเนินงานพัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของอำเภอและงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย
๗. งานป้องกันและรักษาความสงบ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอ (ฝ่ายป้องกัน) คนหนึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำต่าง ๆ ที่กระทบกระเทือน

ต่อความสงบเรียบร้อยในท้องที่ การรักษาความสงบและความปลอดภัย การข่าว และงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอมอบหมาย

๘. งานส่งเสริมการปกครอง ให้อยู่ในความรับผิดชอบของปลัดอำเภอ (ฝ่ายส่งเสริมการปกครอง) คนหนึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์โดยอาศัยวิธีการทางการเมือง สังคม และจิตวิทยา และงานอื่น ๆ ตามที่นายอำเภอ มอบหมาย

ให้หัวหน้างานต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบงานของที่ทำการปกครองอำเภอ มีสายงานและการบังคับบัญชาขึ้นต่อนายอำเภอโดยผ่านปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้างานปกครอง

สำหรับการแบ่งงานของที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการแบ่งงานของที่ทำการปกครองอำเภอโดยอนุโลม

จากการพิจารณาอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการทั้ง ๓ ระดับดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอ เป็นบุคคลระดับผู้นำในจังหวัดและอำเภอ การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพย่อมจะต้องมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการซึ่งได้แก่ความรู้ ความสามารถ อำนาจปกครอง บังคับบัญชา และปัจจัยสำคัญอยู่ที่ตัวข้าราชการนั้น ๆ เอง ที่จะต้องพยายามพัฒนาตัวเองอีกด้วย

กรมการปกครอง โดยวิทยาลัยการปกครองได้วางวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการฝึกอบรมข้าราชการของกรมการปกครองขึ้น คือ เพื่อจะพัฒนาข้าราชการในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ทัศนคติ (Attitude) และนิสัยการทำงาน

ก. วัตถุประสงค์สำหรับการฝึกอบรมนักศึกษาโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ได้ระบุวัตถุประสงค์ไว้ ๖ ประการ ดังนี้

๑. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาแนวความคิดในกระบวนการกำหนดนโยบายการปกครองและการพัฒนาประเทศ
๒. เพื่อพัฒนาทัศนคติให้ยอมรับความสำคัญในนโยบาย แผนงาน หรือโครงการขององค์การและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับรัฐ
๓. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และมีความคุ้นเคยกับกระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนเครื่องมือควบคุมและวิธีการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ

๔. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดองค์การและการบริหารราชการ

๕. เพื่อพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมให้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนักปกครองระดับผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเทียบเท่า

๖. เพื่อสามารถประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจและแนวความคิดที่ได้ศึกษาอบรมโดยเหมาะสมแก่สถานการณ์

ข. วัตถุประสงค์สำหรับการฝึกอบรมนักศึกษาโรงเรียน นายอำเภอ (นอ.) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ วัตถุประสงค์ ๔ ข้อ

๑. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานระดับอำเภอให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารงานแผนใหม่

๓. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอ

๔. เพื่อพัฒนาทัศนคติ และพฤติกรรมให้มีคุณลักษณะเหมาะสมแก่ตำแหน่งนายอำเภอในระบอบประชาธิปไตยและสถานการณ์ของประเทศ

ค. วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมนักศึกษาโรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง หลักสูตรการศึกษาอบรมปลัดอำเภอ (นปอ.) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ มีอยู่ ๔ ประการ คือ

๑. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดอำเภอ

๒. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ในวิชาการบริหารและการปกครองให้สามารถนำไปปฏิบัติได้

๓. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ และสังคมในชนบท

๔. เพื่อพัฒนาทัศนคติ และพฤติกรรมให้มีคุณลักษณะเหมาะสมแก่ตำแหน่งปลัดอำเภอในระบอบประชาธิปไตยและสถานการณ์ของประเทศไทย

จากวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมทั้ง ๓ หลักสูตรดังกล่าว พอละมองเห็นได้ว่ากรมการปกครองต้องการที่จะหล่อหลอมการปฏิบัติงานของข้าราชการทั้ง ๓ ระดับให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

๔. ขอบเขตการศึกษาอบรม

การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้พิจารณาลักษณะวิชาวิธีการศึกษาอบรม รวมถึงการกำหนดเวลาการศึกษาของแต่ละวิชา โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาในแต่ละโรงเรียนดังนี้ ^๑

๔.๑ โรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.)

๔.๑.๑ ศึกษาสถานการณ์ของโลกและวิเคราะห์ประโยชน์สำคัญและวัตถุประสงค์ของประเทศไทยกับประเทศที่มีวัตถุประสงค์สนับสนุนหรือขัดกันกับประเทศไทย

๔.๑.๒ วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ของบรรดาปัจจัยที่มีอิทธิพลและส่วนราชการที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการปกครองและการพัฒนาประเทศ

๔.๑.๓ ศึกษากระบวนการและเทคนิคในการบริหารเพื่อนำมาประยุกต์ในงานบริหารราชการ

๔.๑.๔ ศึกษาแนวความคิดและกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การกำหนดนโยบายและการบริหารแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องและสนับสนุนต่อแผนพัฒนาประเทศ

๔.๑.๕ ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ภายในประเทศและมาตรการในการรักษาความสงบ

๔.๑.๖ ศึกษาแนวความคิดและกระบวนการพัฒนาบุคคล กลุ่ม องค์กร และชุมชนตามแนวพฤติกรรมศาสตร์

๔.๑.๗ ศึกษาโครงการและเทคนิคการเข้าถึงประชาชน รวมทั้งวัฒนธรรมและการสังคม

๔.๑.๘ ศึกษาแนวความคิดและกระบวนการพัฒนาทางเมือง

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, หลักสูตรการศึกษาอบรมโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.)

กรรมการปกครอง โดยวิทยาลัยการปกครองได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการวิทยาลัย
พิจารณาหลักสูตรการฝึกอบรมนักปกครองระดับสูงเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ณ ห้องประ-
ชุมเล็ก กระทรวงมหาดไทย^๑ ได้พิจารณาในเรื่องผู้บรรยายและวิธีการศึกษาอบรม หลักสูตรการ
ฝึกอบรมนี้ได้พิจารณาแยกออกเป็น ๘ บทเรียน ตามผนวก ก .

อนึ่ง สำหรับการศึกษาในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.) วิทยาลัยการปกครอง
ได้จัดให้มีวิทยากรประจำบทเรียน บทเรียนละ ๑ คน เข้ารับฟังการบรรยายร่วมกันกับนักศึกษาทุก
ชั่วโมง เพื่อจดบรรทึกสรุปแต่ละวิชา ตรวจสอบวิทยากรที่บรรยายว่าตรงตามขอบเขตที่ได้วางไว้
หรือไม่ ควรแก้ไขปรับปรุงวิธีการอย่างไร หรือไม่ โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร
และคณะกรรมการบริหารงานวิทยาลัยการปกครอง เพื่อนำไปใช้ประกอบในการพิจารณาหลักสูตร
และผู้บรรยายคราวต่อไป

วิทยากรประจำบทเรียนจะจัดทำคำถามท้ายบทเรียน เพื่อนำไปทดสอบผู้เข้ารับการฝึก
อบรม มีลักษณะเช่นเดียวกับข้อสอบ โดยเสนอผ่านความเห็นชอบจากอธิการวิทยาลัยการปกครอง
ทุกครั้ง มีการเรียงที่ที่สอบได้ตามคะแนนจากมากไปหาน้อย แต่คะแนนที่ได้นี้ไม่มีผลโดยตรงต่อการ
บรรจุไปดำรงตำแหน่ง กรรมการปกครองจะนำเอาข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบด้วย เช่น ความประพฤติ
ความสามารถ อายุราชการ อายุตัว

แต่เดิมมาผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจากหลักสูตรนักปกครองระดับสูงของวิทยาลัยการปกครอง
จะได้รับการบรรจุไปดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดทุกคน
เมื่อมีตำแหน่งว่าง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ กรรมการปกครองได้มีนโยบายว่าจะส่งเสริมให้ข้าราชการ-
การทุกคนมีโอกาสได้เข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง และโรงเรียนนายอำเภอ
ซึ่งจากการนี้การเข้าอบรมก็มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งใน
ด้านความรู้และการทำงานนั่นเอง

^๑ กรรมการปกครอง, บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยการ
ปกครองครั้งที่ ๒/๒๕๒๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ณ ห้องประชุมเล็ก กระทรวงมหาดไทย
(พิมพ์โรเนียว) แฟ้มเอกสารของวิทยาลัยการปกครอง (ฝ่ายบริหาร) กรรมการปกครอง

๔.๒ โรงเรียนนายอำเภอ มีขอบเขตการศึกษาอบรม ๖ ประการ^๑ ดังนี้

๔.๒.๑ ศึกษาแนวความคิดและกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการปฏิบัติในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ เพื่อวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระดับอำเภอ จังหวัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๒.๒ ศึกษากระบวนการและเทคนิคในการบริหารเพื่อนำมาประยุกต์ใน
วงงานบริหารราชการ

๔.๒.๓ ศึกษาแนวความคิดและกระบวนการพัฒนาบุคคล กลุ่มองค์กรและ
ชุมชนตามแนวพฤติกรรมศาสตร์

๔.๒.๔ ศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ของบรรดาปัจจัยที่มีอิทธิพล รวมทั้ง
อำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการปกครองและการพัฒนา
ประเทศ

๔.๒.๕ ศึกษาสถานการณ์ภายในประเทศและมาตรการในการรักษาความ
สงบ

๔.๒.๖ ศึกษาแนวความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการและเทคนิคในการ
เข้าถึงประชาชน จริยธรรมของนักปกครอง รวมทั้งแบบพิธีในการสมาคมซึ่งจะเป็นการเสริมสร้าง
ภาวะความเป็นผู้นำในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยการปกครอง ได้พิจารณาอนุมัติหลักสูตร
การฝึกอบรมนายอำเภอเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๖ ณ ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย^๒ ได้
พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม แยกออกเป็น ๘ บทเรียน ตามผนวก ข.

โรงเรียนนายอำเภอได้จัดให้ผู้เข้ารับการศึกษามาอบรมไปศึกษาและดูงาน ดังนี้

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, หลักสูตรการศึกษามาอบรมโรงเรียนนายอำเภอ (นอ.)
ปีการศึกษา ๒๕๒๑, หัวข้อ ๑ วัตถุประสงค์ หน้า ๑ (เอกสารโรเนียว)

^๒ กรมการปกครอง, บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยการ
ปกครอง ครั้งที่ ๔/๒๕๑๖ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๖ ณ ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย
(พิมพ์โรเนียว) แฟ้มเอกสารของวิทยาลัยการปกครอง (ฝ่ายบริหาร) กรมการปกครอง พ.ศ.๒๕๑๖

๑. งานอำเภอต่าง ๆ ทางภาคเหนือ ๕ วัน
๒. งานอำเภอต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ วัน
๓. งานอำเภอต่าง ๆ ทางภาคใต้ ๑๑ วัน

รวมทั้งศึกษาและดูงานประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น โดยให้นักศึกษาเป็นผู้ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ในการไปศึกษาและดูงานกับคณะเจ้าหน้าที่โรงเรียน นายอำเภอ ทั้งนี้ ด้วยความเห็นชอบของอธิบดีกรมการปกครอง

ซึ่งในการศึกษาดูงานอำเภอในแต่ละภาค จะเลือกไปศึกษาดูงานเฉพาะอำเภอที่มีผลงานดีเด่นเท่านั้น และจะศึกษาในเรื่องที่นักศึกษาสนใจ ผลแตกต่างจากการไปทัศนศึกษาของแต่ละจังหวัดจะได้จากการสรุปและการบรรยายของตัวแทนของจังหวัด โดยที่วิทยาลัยจะจัดทำขอบเขตของเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ทราบล่วงหน้า เน้นข้อมูลและปัญหาระดับอำเภอ

วิทยาลัยการปกครองได้จัดให้มีวิทยากรประจำบทเรียน บทเรียนละ ๑ นาย ทำหน้าที่ เช่นเดียวกับการฝึกอบรมนักปกครองระดับสูง คณะนั้นสอบจากปัญหาท้ายบทเรียนจะมีความสำคัญมาก เพราะวิทยาลัยการปกครองได้นำมาประกอบกับแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเป็นระยะ ๆ โดยให้เพื่อนร่วมรุ่นเป็นผู้ประเมิน ผลการประเมินไม่เป็นที่เปิดเผย แต่ทางวิทยาลัยจะแจ้งให้ผู้ถูกประเมินทราบว่าผู้ถูกประเมินมีความรู้ ความเข้าใจ มนุษยสัมพันธ์ ทัศนคติที่มีต่อการทำงานดีขึ้นหรือเลวลง กว่าเมื่อแรกเข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่ และเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม คณะกรรมการวิชาการของวิทยาลัยฯ ประกอบด้วยอธิการฯ รองอธิการฯ ผู้ช่วยอธิการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยอธิการฝ่ายพัฒนากิจการ บริหารและการปกครอง ผู้ช่วยอธิการฝ่ายการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าแผนกวิชาการ จะประเมินผลโดยการสัมภาษณ์เพื่อดูความถนัด ความเหมาะสม ที่จะนำไปใช้ประกอบในการพิจารณาบรรจุในท้องที่ที่เหมาะสม ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้เกิดมีปัญหาดรามมาภายหลัง

๔.๓ โรงเรียนข้าราชการฝ่ายปกครอง ตามมติของคณะกรรมการบริหาร วิทยาลัยการปกครอง ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม กรมการปกครอง ได้พิจารณาถึงลักษณะวิชา วิธีการ และกำหนดเวลาการอบรมโดยวางขอบเขต การศึกษาอบรมปลัดอำเภอไว้ ดังนี้

๔.๓.๑ ศึกษาแบบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปกครองและการเมือง ของไทย

๔.๓.๒ ศึกษาระบบ กระบวนการและเทคนิคในการบริหารเพื่อนำมาประยุกต์
ในการบริหารราชการ

๔.๓.๓ ศึกษาแนวความคิดและกระบวนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมโดย
ทั่วไป การกำหนดนโยบายและการพัฒนาชนบท ให้สอดคล้องและสนับสนุนแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา
ภาคและแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๓.๔ ศึกษางานในหน้าที่และความรับผิดชอบของปลัดอำเภอ ตลอดจนงาน
ของกระทรวง ทบวงกรมอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๓.๕ ศึกษาหาความรู้พิเศษต่าง ๆ เพื่อประกอบการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
หน้าที่

๔.๓.๖ ศึกษาดูงานหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหาอุปสรรคข้อ
ขัดข้อง วิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการทั้ง ๓ โรงเรียนของกรมการปกครอง
โดยวิทยาลัยการปกครองได้จัดแบ่งวิธีการฝึกอบรมเป็น ๒ วิธีการ คือ

๑. การฝึกอบรมในห้องบรรยาย เป็นการให้ทราบทฤษฎีและวิชาการใหม่ ๆ
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์จากการวิจารณ์และออกความคิดเห็นเกี่ยวกับ
บทเรียน การค้นคว้า ให้มีการพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด ความประพฤติด้วยการทำงาน
ร่วมกัน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม และเพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลง
ดังกล่าวทั้งในด้านวิชาการและทัศนคติ กรมการปกครองได้จัดให้มีการประเมินผลโดยเพื่อน
ร่วมรุ่นเป็นระยะ ๆ ทำให้เกิดปัญหาว่า วิชาการที่เพิ่มขึ้นนั้น เมื่อเสร็จการฝึกอบรมไปแล้ว จะจด
จำนำวิชาการไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด ทัศนคติในการทำงานที่ว่าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีนั้น
ลักษณะการทำงานประจำตัวได้เปลี่ยนไปจริงหรือไม่ วิชาที่ได้จากการอบรมสัมพันธ์กับงานในหน้าที่
ที่จะต้องปฏิบัติหรือไม่ การบรรยายกว้างเกินไป หรือเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่ทราบปัญหาและหา
ทางแก้อย่างลึกซึ้ง การปฏิบัติงานในหน้าที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จหรือไม่ หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรม
มีความรู้ ความเข้าใจในวิชามนุษยสัมพันธ์ดี แต่ขาดทัศนคติในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่นนี้จะมี
ปัญหาหรือไม่

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ควรนำมาพิจารณาประกอบอีกหลายประการในการใช้วิธี

การบรรยาย คือ

๑.๑ ปัญหาเกี่ยวกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องอายุ ระดับการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

๑.๒ ปัญหาเกี่ยวกับวิทยากรที่บรรยาย น่าจะพิจารณาในเรื่องของ

๑.๒.๑ ระดับการศึกษา

๑.๒.๒ ระดับอายุ

๑.๒.๓ ระดับอาวุโสในทางราชการ

๑.๒.๔ ถ้าเป็นวิทยากรในหน่วยงานของกรมการปกครอง ซึ่งเดิมปฏิบัติงานตามสายงาน (Line) เมื่อมาเป็นวิทยากรจะต้องปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่พิเศษ (Staff) นั้น ความคล่องตัวมีเพียงใด

๒. การศึกษาดูงานทั้งในประเทศและนอกประเทศ จุดมุ่งหมายเพื่อจะทบทวน ทฤษฎีที่ได้ศึกษาในห้องเรียนที่จะสามารถนำไปดัดแปลงใช้กับสภาพความเป็นจริง ในการปฏิบัติงาน จะสามารถทำได้หรือไม่ การดูงานนอกสถานที่สัมพันธ์กับวิชาที่เรียนหรือไม่ ได้ประโยชน์จริงหรือไม่ เพราะในการไปศึกษานอกสถานที่จะเลือกศึกษาเฉพาะประเทศ จังหวัด อำเภอที่มีผลงานดีเด่น ซึ่ง ย่อมประกอบไปด้วยปัจจัยที่ดีหลายประการ เช่น การศึกษาของพลเมือง เศรษฐกิจ ผลผลิต ฯลฯ ในการนี้จังหวัดหรืออำเภอที่จะได้รับการแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งหลังการฝึกอบรมมีปัจจัยเกื้อหนุน ที่ดีต่าง ๆ พร้อมแล้วหรือไม่ ถ้าไม่มีจะต้องใช้เวลาพัฒนาให้มีภายในระยะเวลาเท่าใด จะสามารถ ทำได้หรือไม่ และวิชาการที่เรียนมาจะนำมาใช้ได้หรือไม่

การประเมินผล โดยทั่วไปมักจะเข้าใจไปว่าการประเมินผลควรจะทำหลังจากการฝึกอบรมแล้วเท่านั้น ซึ่งมีใช่เป็น เรื่องที่ถูกต้อง การประเมินผลควรจะทำตามขั้นตอนดังนี้ คือ ประเมินผลตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ เมื่อเสร็จโครงการ และติดตามผลการ ฝึกอบรมเป็นระยะ ๆ

ศาสตราจารย์โดแนล แอล เคิร์ค แพทริค (Donald L. Kirk Patrick) ได้ จัดขั้นตอนของการประเมินผลไว้ดังนี้^๑

^๑ Donald L. Kirk Patrick "Evaluation of Training" Training and Development Handbook, Robert L. Craig and Lester R. Bitted (ed), (N.Y. McGraw-Hill Book Company, 1967), p.88

ขั้นตอนที่ ๑ ประเมินปฏิกิริยา (Reaction) เพื่อศึกษาความสนใจ ความพอใจ
ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ ๒ ประเมินการเรียนรู้ (Learning) เพื่อทราบวิธีการที่ดี ที่เหมาะสม
ที่จะนำมาใช้ในการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ ๓ ประเมินพฤติกรรม (Behavior) เพื่อทราบว่าผลของการฝึกอบรม
ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ ๔ ประเมินผล (Evaluating) เพื่อศึกษาว่าการฝึกอบรมจะทำให้ได้
ผลดีอะไรบ้าง เช่น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ลดลง ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น มีประสิทธิผลของการ
ทำงานเพิ่มขึ้น ฯลฯ

โดยแบ่งการประเมินผล ดังนี้^๑

๑. ประเมินโครงการ (Evaluating the Training Program) เพื่อการ
 ๑. ปรับปรุงการฝึกอบรมให้ดีขึ้น
 ๒. เพื่อการใช้ปัจจัยในการทำงาน การจัดลำดับขั้นตอน โครงการฝึกอบรมให้ดีขึ้น
 ๓. ให้มี two-ways communication เพื่อแจกข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น
 ๔. แกไขวิธีการช่วยเหลือผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพขึ้น
๒. ประเมินวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (Evaluating the Training Objectives) เพื่อทราบถึงการพัฒนาความเข้าใจ ความชำนาญ ทักษะคติ
๓. ประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Evaluating the Participants) เพื่อทราบความเปลี่ยนแปลงในการทำงาน

การประเมินผลของโรงเรียนนักปกครองระดับสูงและโรงเรียนนายอำเภอ

^๑ Rolf P Lynton and Udai Pareek, Training for Development

(III:Richard D.Irwin and The Dorsey Press, 1967), p. 312-19

การประเมินผลของโรงเรียนดังกล่าว วิทยาลัยการปกครองได้ดำเนินการดังนี้^๑

๑. ประเมินทัศนคติ พฤติกรรมในระหว่างการฝึกอบรม และถือเป็นการวัดผลการศึกษาคด้วย

๒. วิชาใดที่มีระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ ๑๒ ชม. จะจัดให้มีการวัดผล อาจทำได้โดยการเขียนรายงานการค้นคว้า การวิเคราะห์หนังสือ การฝึกปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่าวิธีใดวิธีหนึ่งที่สมควร

การประเมินผลตามวิชาการในข้อ (๑) เป็นการประเมินผลของชั้นตอนที่ ๑ และชั้นตอนที่ ๓ ซึ่งกระทำสลับเนื่องต่อกันไปตลอดระยะเวลาที่อบรมในโรงเรียน ผู้ประเมินคือผู้ร่วมรุ่น ผู้ถูกประเมินจะไม่ทราบว่าใคร เป็นผู้ประเมินตน แต่จะได้รับแจ้งถึงคะแนนสูงสุดและต่ำสุดของแต่ละหัวข้อที่ได้รับการประเมิน พร้อมทั้งแจ้งว่าผู้ถูกประเมินมีคะแนนอยู่ในระดับใด ส่วนข้อ (๒) เป็นการประเมินผลของชั้นตอนที่ ๒ เพื่อจะได้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจ และเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน วิธีการ วิชาการ ให้ดียิ่งขึ้น

การติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ การติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ หลังเสร็จการฝึกอบรมและออกไปปฏิบัติงานแล้ว เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการฝึกอบรมว่าจะได้ผลดีตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ แต่วิทยาลัยการปกครองก็ไม่สามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และแน่นอน เนื่องมาจากการขาดงบประมาณและผู้มีประสบการณ์ทางวิจัย

วิทยาลัยการปกครองได้จัดให้มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของนายอำเภอไว้เพียงโครงการเดียว โดยได้ประเมินหลังเสร็จการฝึกอบรม ๒ ครั้ง ครั้งแรกดำเนินการโดยกรมวิเทศสหการร่วมกับองค์การบริหารวิเทศกิจฯ (USOM) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ และครั้งที่สองเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยวิทยาลัยการปกครองดำเนินการเอง ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่ได้มาจากการสัมภาษณ์และศึกษาผลงานของนายอำเภอที่เคยผ่านและไม่เคยผ่านจากโรงเรียนนายอำเภอ จากผู้บังคับบัญชา เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง จากผู้ใต้

^๑ กรมวิเทศสหการ, รายงานการประเมินผลโครงการฝึกอบรมข้าราชการส่วนภูมิภาค (โรงเรียนนายอำเภอ), หน้า ๒ (โรเนียว)

บังคับบัญชา เช่น จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ราษฎร (ถ้าเป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค) ข้อมูลที่ได้อาจมีลักษณะลำเอียง (bias) มาก เพราะผู้ตอบอาจเกรงใจผู้สอบถาม ผู้ใต้บังคับบัญชาเกรงใจผู้บังคับบัญชา (นายอำเภอ) และระยะเวลาที่ออกไปสัมภาษณ์มีน้อย สำหรับข้าราชการส่วนกลาง จะได้ข้อมูลจากหน่วยงานส่วนกลาง (กองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพ) ได้จากแบบประเมินผลทอแบบให้แก่องค์การบริหารการปกครอง อธิการวิทยาลัยการปกครอง ผู้อำนวยการกองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รองอธิการวิทยาลัยการปกครอง ผู้ช่วยอธิการวิทยาลัยการปกครอง เลขานุการกรม หัวหน้ากองหัวหน้าสำนักงาน ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง จากสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ

ผลการประเมินครั้งแรก สรุปข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ได้ ดังนี้ ^๑

๑. อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษ โดยเฉพาะอาจารย์ที่มาจากสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ มีความรู้ทางวิชาการ แต่ขาดประสบการณ์ ควรลดจำนวนลงและเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เฉพาะสาขาวิชาให้มากขึ้น

๒. อาจารย์ประจำควรเพิ่มให้มากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์และได้รับทุนไปศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอกกลับมา เพื่อประยุกต์ประสบการณ์กับความรู้ให้นักศึกษาได้เข้าใจลึกซึ้ง

๓. สิ่งที่นักศึกษาได้รับจากโรงเรียนนายอำเภอมากที่สุด ได้แก่ ท่าทีและการวางตัว ตลอดจนความเชื่อมั่นในตัวเอง

๔. ปลัดอำเภอ แม้ว่าจะเป็นผู้ที่จบการศึกษาปริญญาตรีทางรัฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ก็ตามสมควรได้รับการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน

๕. การคัดเลือกนักศึกษาควรได้รับการพิจารณาให้มีลำดับความสำคัญ คือ ปลัดอำเภอโท และควรให้ความสำคัญแก่เจ้าจังหวัดหรือผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่นที่เคยดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอมาแล้วให้มากยิ่งขึ้น และควรเป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี แต่ไม่เกิน ๕๐ ปี

การประเมินผลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาแก้ไขไปแล้ว

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานของข้าราชการที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายอำเภอ หน้า ๒๓ (โรเนียว)

การประเมินผลครั้งที่สอง ซึ่งดำเนินการโดยวิทยาลัยการปกครองนั้น เนื่องจากการศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอได้เน้นหนักในเรื่องความประพฤติการปฏิบัติตนมากกว่าวิชาการ ผลการประเมินจึงออกมาได้ในรูปที่ว่า ประชาชน ๖๒๕ ราย ใน ๖๔๔ ราย เห็นว่า นายอำเภอของตนมีความประพฤติดี คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ ๔๑.๓๗ % อีก ๔.๖๓ % ไม่ได้บอกความเห็น^๑

การฝึกอบรมทบทวน การฝึกอบรมทบทวนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน เพราะวิทยาการต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ความรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมในระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็นสิ่งที่ใช้ไม่ได้ในระยะเวลาต่อมา ประสบการณ์ที่ผู้หนึ่งเคยประสบและแก้ไขไปแล้วอีกผู้หนึ่งอาจจะยังไม่เคยพบเลย การฝึกอบรมซ้ำจะเป็นการพัฒนาความรู้ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และจะมีประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานมาแลกเปลี่ยนกันได้มากยิ่งขึ้น ขณะนี้วิทยาลัยการปกครองได้ดำเนินการอยู่เฉพาะการฝึกอบรมทบทวนนักเรียนนายอำเภอ แต่ก็กระทำไปได้อย่างล่าช้ามาก เพราะขณะนี้โรงเรียนนายอำเภอดำเนินการฝึกอบรมถึงรุ่นที่ ๑๗ แต่การฝึกอบรมทบทวนเพิ่งดำเนินการไปได้ถึงรุ่นที่ ๔

การบรรจุให้ดำรงตำแหน่งภายหลังการฝึกอบรม แต่เดิมนั้นกรมการปกครองได้มีนโยบายบรรจุผู้ผ่านการศึกษาอบรมจากโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.) และโรงเรียนนายอำเภอ (นอ.) ทุกคนเมื่อมีตำแหน่งว่าง แต่การบรรจุนี้ไม่ได้ใช้การสอบวัดผลเป็นเกณฑ์ในการบรรจุแต่เพียงอย่างเดียว จะนำเอาข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบด้วย เช่น ความประพฤติ การปฏิบัติงาน การตั้งใจในการทำงาน ความร่วมมือ มนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการปกครองได้มีนโยบายเพิ่มเติมว่าผู้ผ่านการศึกษาอบรมในโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (นปส.) โรงเรียนนายอำเภอ (นอ.) ไม่ได้หมายความว่า จะต้องได้รับการบรรจุให้ไปดำรงตำแหน่ง แต่การเข้ารับการศึกษอบรมในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อจะส่งเสริมให้ข้าราชการกรมการปกครองได้พัฒนาตนเองและเพิ่มพูนความรู้เป็น เป้าหมายหลัก เป้าหมายรองลงไป คือ การได้รับบรรจุแต่งตั้งในเมื่อมีตำแหน่งว่าง

^๑ วิทยาลัยการปกครอง, รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ
การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานของข้าราชการที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
นายอำเภอ หน้า ๒๓ (โรเนียว)